

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

**ПЛАНИ
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З РЕЛІГІЄЗНАВСТВА**

Харків
2003

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ПЛАНИ
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

для студентів II курсу
вечірнього та заочного факультетів

Харків
2003

Плани семінарських занять з релігієзнавства для студентів
II курсу вечірнього та заочного факультетів / Уклад.: В.Д. Ти-
тов, С.В. Качурова, О.В. Барабаш. – Х.: Нац. юрид. акад.
України, 2003. – 8 с.

У к л а д а ч і: В.Д. Титов,
С.В. Качурова,
О.В. Барабаш

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
академії (протокол № 2 від 11.02.2003 р.)*

Заняття 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

П л а н

1. Релігієзнавство в системі суспільних наук. Предмет, методи, структура релігієзнавства.
2. Визначення релігії як форми суспільної свідомості. Основні підходи до питання про походження релігії.
3. Соціальна сутність релігії. Релігія і філософія. Релігія і право.
4. Структура і функції релігії. Роль релігії і церкви в суспільному житті.
5. Основні історичні типи релігії.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Академічне релігієзнавство: Підручник / За ред. проф. А. Колодного. – К.: Світ знань, 2000.
- Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Наук. думка, 1995.
- Релігієзнавство: Навч. посібник. – К.: НАВСУ – Юрінком Інтер, 1999.
- Релігієзнавчий словник / За ред. проф. А. Колодного. – К.: Четверта хвиля, 1996.
- Огієнко І.І. Українська церква. – К.: Україна, 1993.
- Історія релігії в Україні: У 10 т. – К.: Центр духов. культури, 1996.

Заняття 2. РЕЛІГІЯ ТА ЦЕРКВА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

П л а н

1. Сучасні моделі відносин між церквою та державою.
2. Поняття свободи совісті: філософські та конституційно-правові аспекти. Основні елементи свободи совісті.

3. Місце свободи совісті в системі міжнародно визнаних прав і свобод.

4. Релігія і церква в Україні. Законодавче забезпечення свободи совісті в Україні.

Нормативні акти та література

Конституція України. – К., 1996.

Про свободу совісті і релігійні організації: Закон України від 23. 04. 1991 р. // Відомості Верхов. Ради УРСР. – 1991. – № 25. – Ст. 283.

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування: Закон України від 16.01.2003 р. // Відомості Верхов. Ради України. – 2003. – № 10-11. – Ст. 87.

Декларація прав національностей України від 01.11.1991 р. // Відомості Верхов. Ради УРСР. – 1991. – № 53. – Ст. 799.

Загальна декларація прав людини (ООН, 1948). – К.: Право, 1995.

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. – К.: Право, 1995.

Кримінальний кодекс України (п.3 ст. 67, ст.ст. 110, 161, 178 – 181, 258, 442) // Відомості Верхов. Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

Кодекс України про адміністративні правопорушення. За станом на 1 червня 2002 р. – К.: Парламентське вид-во, 2002.

Бабій М.Ю. Свобода совісті: філософсько-антропологічне і релігієзнавче осмислення. – К., 1994.

Яшин П.П. Релігія, держава і право: Навч. посібник. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 1998.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКІВ

1. Предмет і метод релігієзнавства.
2. Релігія як соціальне явище. Наукове визначення релігії.
3. Співвідношення міфологічного, релігійного і філософського світогляду.
4. Релігія та вільнодумство в духовному житті суспільства.
5. Структура релігії.
6. Соціальні функції релігії і церкви, їх вплив на розвиток суспільства.
7. Гносеологічні, психологічні, соціальні причини релігії.
8. Походження релігії.
9. Основні типи релігій.
10. Ранні форми релігійних вірувань.
11. Національні та національно-державні релігії.
12. Сучасні світові релігії, їх основні ознаки.
13. Буддизм, його походження і сутність.
14. Ламаїзм.
15. Іудаїзм.
16. Формування Біблії. Біблія як історико-літературна пам'ятка.
17. Соціально-економічні та ідеологічні передумови виникнення первісного християнства. Оповідь про життя та діяльність Христа.
18. Перетворення християнства на світову релігію.
19. Великий церковний розкол християнства. Його соціальні та ідейні передумови.
20. Католицизм, його сутність, соціально-політична доктрина.
21. Православ'я в сучасному світі.
22. Дохристиянські вірування в Україні.
23. Впровадження християнства на Русі.
24. Російська православна церква.
25. Старообрядництво, причини виникнення і сутність.

26. Секти, що виникли на підставі старообрядництва.
27. Протестантизм. Причини виникнення і сутність.
28. Основні напрями в протестантизмі.
29. Пізній протестантизм і його особливості в Україні.
30. Баптизм.
31. П'ятидесятництво.
32. Адвентизм.
33. Свідки Єгови.
34. Українська уніатська церква. Українська греко-католицька церква.
35. Українська автокефальна церква.
36. Іслам, його виникнення і сутність. Сучасний іслам.
37. Ісламський модернізм та фундаменталізм.
38. Іслам в Україні.
39. Нетрадиційні релігії в Україні.
40. Релігія і мораль.
41. Мистецтво і релігія.
42. Релігія і право.
43. Політика держави щодо релігії, церкви і віруючих.
44. Конституція України про свободу совісті.
45. Відокремлення церкви від держави і школи від церкви.
46. Законодавство про свободу і релігійні організації в Україні.
47. Контроль за додержанням законодавства про свободу совісті.
48. Види відповідальності за порушення законодавства про свободу совісті.
49. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про свободу совісті.
50. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про свободу совісті.
51. Цивільно-правова і матеріальна відповідальність за порушення законодавства про свободу совісті.
52. Гарантії свободи совісті в Україні.
53. Закон України "Про свободу совісті і релігійні організації".

54. Декларація прав національностей України (1991 р.).

55. "Загальна декларація прав людини" (1948 р.) про свободу совісті.

56. Криза релігії в сучасному світі, процеси секуляризації та модернізму.

57. Роль правового виховання в удосконаленні державно-церковних відносин.

58. Причини зберігання релігійності за сучасних умов в Україні.

59. Основні релігійні течії в сучасній Україні.

60. Правова експертиза легітимності релігійних організацій.

ПЛАНИ
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

для студентів II курсу
вечірнього та заочного факультетів

Укладачі: **ТИТОВ Володимир Данилович.**
КАЧУРОВА Світлана Володимирівна.
БАРАБАШ Олег Васильович

Відповідальний за випуск *В.Д. Титов*
Редактор *Г.О. Гришакова*
Коректор *В.В. Христенко*
Комп'ютерна верстка *Г.В. Калашнікової*

План 2003. поз. 4

Підп. до друку 14.07.2003. Формат 84x108 ¹/₃₂. Папір офсетний.
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 0,1. Облік.-вид. арк. 0,14. Вид. № 18
Тираж 700 прим. Зам. № 1732. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національної юридичної академії України
61024, Харків, вул. Пушкінська, 77

Друкарня
Національної юридичної академії України
61024, Харків, вул. Пушкінська, 77